

Muzyka gwarantowana w Konstytucji

9 sierpnia 2017

Zgodnie z artykułem 67a Konstytucji tego europejskiego kraju, każde dziecko i nastolatek ma tu prawo do edukacji muzycznej od najmłodszych lat. Domyślcie się, co to za kraj?

Konstytucyjną gwarancję edukacji muzycznej dla każdego dziecka i nastolatka wprowadzono tu do ustawy zasadniczej po ogólnopolskim referendum, które odbyło się w 2012 roku. Za ustanowieniem zasady powszechnej edukacji muzycznej opowiedziała się wówczas ogromna większość głosujących – aż 72 procent.

Tak miażdżąca przewaga zwolenników powszechnej edukacji muzycznej okazała się zaskoczeniem zarówno dla ludzi profesjonalnie zajmujących się muzyką, jak i dla muzyków amatorów – a jest ich tu bardzo wielu... Domyślcie się, co to za kraj?

GRAJĄ, ŚPIEWAJĄ I SŁUCHAJĄ MUZYKI

Witajcie w Szwajcarii – w muzycznym raju. Według szwajcarskiego Państwowego urzędu statystycznego (l'Office

fédéral des statistiques) wśród 8 milionów obywateli mieszkających w 26 kantonach tego zachodnioeuropejskiego państwa jedna osoba na cztery posiada instrument, na którym gra. Jedna na sześć osób udziela się w towarzystwie śpiewaczym. A ponad 70 procent populacji w roku 2014 wzięło udział w jednym, dwóch lub trzech koncertach lub spektaklach muzycznych (według danych przytoczonych przez France Musique).

MUZYKA RZĄDZI

Od czasu referendum mijają dziś cztery lata. Zapis trafił w międzyczasie na karty ustawy zasadniczej, a dziś Szwajcarzy wprowadzają już pierwsze zmiany mające na celu zastosowanie w praktyce konstytucyjnego wymogu. Wcielenie w życie artykuł 67a Konstytucji Federalnej Konfederacji Szwajcarskiej wcale nie jest łatwe. Szwajcaria jest federacją składającą się z 26 kantonów, z których każdy zaciekle broni swojej autonomii – również w zakresie edukacji i kultury. Dodatkowym utrudnieniem są także duże różnice pomiędzy poszczególnymi miastami i kantonami w dziedzinie oferty i edukacji muzycznej dzieci i młodzieży. Podczas gdy na przykład w Genewie i Bazylei oferta edukacyjno-muzyczna jest bardzo szeroka, w innych kantonach jest ona nieporównywalnie skromniejsza. Artykuł 67a wymusza wyrównanie tych różnic. Gwarantuje także ciągłości nauczania muzyki niezależnie od zmian politycznych.

ZHARMONIZOWAĆ POLITYKĘ KANTONÓW

W wyróżniającej się pod względem bogactwa życia muzycznego Bazylei program nauczania muzyki jest obszerniejszy niż w innych kantonach. Obejmuje obowiązkową naukę muzyki przez sześć lat (w innych kantonach tylko ok. cztery lata) a w nauczanie zaangażowana jest doskonale wykształcona kadra pedagogiczna. – Muzycznym programem edukacyjnym obejmowane są dzieci już w wieku 3-4 lat – mówi Stephan Schmidt, dyrektor Musik-Akademie i Hautes Ecoles de Musique w Bazylei w wypowiedzi przytaczanej przez France Musique.

Na tle całego kraju zdecydowanie wyróżnia się także Genewa, która wykorzystuje w swoich szkołach na szeroką skalę metodę nauczania muzyki opracowaną przez pochodzącego z tego miasta Émile'a Jaquesa-Dalcroze'a. – Zgodnie z jej założeniami uczniowie poznają muzykę poprzez ruch, rytmikę i śpiew – wyjaśnia Stefan Hoerrmann, profesor Conservatoire de Genève w wypowiedzi cytowanej przez France Musique. – W ciągu pierwszych ośmiu lat szkolnych dzieci mają cotygodniowe obowiązkowe lekcje muzyki, a nauczanie już od pierwszych chwil prowadzone jest w duchu metody Dalcroze'a. Wielu z naszych nauczycieli pobierało naukę w Institut Dalcroze w Genewie – mówi Hoerrmann. W dalszym toku nauczania punkt ciężkości przenosi się na indywidualne projekty muzyczne (na przykład sceniczne) realizowane w grupach przez uczniów.

W Genewie – która, choć jest wierna swojej tradycji, idzie z duchem czasu – już od kilku lat działa też organizacja wzorowana na wenezuelskiej El Sistema – program MusicEnsemble. Powołała go do życia Eva Aroutunian, dyrektor Conservatoire de Genève. W działaniu MusicEnsemble zaangażowani są z jednej strony studenci i profesorowie konserwatorium, z drugiej – osoby ze biedniejszych środowisk, amatorzy i dzieci – wszyscy ci, którzy nie mają możliwości zetknięcia się z muzyką w innych okolicznościach.

MŁODZI I MUZYKA

Czy cztery lata to wystarczająco dużo, żeby wcielić życie artykuł 67a Konstytucji? Ramy zmian określa państwowy program „Jeunesse et musique” („Młodzi i muzyka”), który został przyjęty przez Radę związkową w listopadzie 2014 roku, a przez Parlament w czerwcu 2015. W listopadzie 2015 roku zatwierdzone zostały szczegółowe przepisy dla „Jeunesse et musique” na lata 2016-2020. W grudniu 2015 roku ustalono ramy finansowe programu.

Celem „Jeunesse et musique” jest umożliwienie dzieciom i młodzieży jak najszerszego udziału w zajęciach muzycznych i aktywne wspieranie rozwoju muzycznego wszystkich uczniów. Jego zapisy oscylują wokół trzech osi: wsparcia dzieci i młodzieży od lat 6 do 20 w zajęciach muzycznych, wsparcia muzycznych zajęć i inicjatyw pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży oraz wsparcia szkolenia i rozwoju nauczycieli. „Młodzi i muzyka” kładzie także bardzo silny nacisk na wspieranie amatorskich praktyk wśród młodych ludzi.

W przygotowaniu są kolejne programy i inicjatywy – w szczególności te, których celem będzie pomoc najbardziej utalentowanym młodym ludziom w ich muzycznej karierze.

– Powszechne udostępnienie edukacji muzycznej to prawdziwe

wyzwanie. Nie wystarczy zdemokratyzować dostęp do kształcenia muzycznego. Trzeba też zapewnić jego odpowiednią jakość. Artykuł 67a również i to gwarantuje – podkreślił Stephan Schmidt.

Autorstwo: Dorota Relidzyńska

Zdjęcia: [musikschule](#) (CC0)

Źródło: [MediumPubliczne.pl](#)